

983

3

Niet getekend afschrift afgeleverd
in uitvoering van art. 792 G.W.
Vrijgesteld van expeditierecht.
art. 280 / 2° (wvwb. Reg.)

Repertoriumnummer 2015/5090
Datum van uitspraak 4 Juni 2015
Rolnummer A/14/01496

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Rechtbank van Koophandel Gent - afdeling Gent

Vonnis

tiende kamer

Aangeboden op
Niet te registreren

De rechtbank van koophandel Gent - afdeling Gent, tiende kamer, heeft volgend vonnis verleend in de zaak met rolnummer A/14/01496 van:

_____ met vennootschapszetel te _____, met ondernemingsnummer _____, voor wie als raadsman optreedt mr. Audenaert loco mr. Alain Ghekiere, advocaat te Izegem, ter zitting vertegenwoordigd door de heer Franky Jacques, zaakvoerder,

Elsaras,

tegen:

_____ met vennootschapszetel te _____, met ondernemingsnummer _____, voor wie als raadsman optreedt mr. Nagy loco mr. Bart Van Hyfte, advocaat te Brussel,

Verweester,

1. DE RECHTSPLEGING

Partijen werden in hun middelen gehoord op de openbare zitting van deze rechtbank en kamer op 7 mei 2015, waarna de debatten gesloten werden en de zaak in beraad genomen werd.

Het dossier van de rechtspleging en de overtuigingsstukken werden ingezien, in het bijzonder:

- het gedinginleidend exploit betekend op 15 april 2014, en
- de beschikking van 25 april 2014 overeenkomstig artikel 747 §1 van het Gerechtelijk Wetboek.

De artikelen 2 en 30 tot en met 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd.

2. DE EISEN

1. Bij conclusie neergelegd ter griffie op 24 december 2014 vordert _____ samengevat:
 - de hoofdeels toelaatbaar en gegrond te verklaren,
 - bijgevolg, te zeggen voor recht dat via de verkoop van het pand en de deelbetaling de lening is terugbetaald, en niet als gedeeltelijke vervroegde terugbetaling aanzien kan worden en de gelden bij de notaris dus aanzien moeten worden als betaling van de schuld en geen vervroegde terugbetaling,
 - te zeggen voor recht dat de "funding loss" waar _____ meent aanspraak op te maken nietig is en strijdig met de openbare orde, minstens strijdig met de artikelen 1907bis BW en 1231 BW, minstens dient gematigd te worden gezien de bank meer geld wint bij een vervroegde terugbetaling dan bij verderzetting van het contract,

- [redacted] te horen veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de kosten van de dagvaarding van 374,12 € en de rechtsplegingsvergoeding van 1320,00 €,
 - het vonnis uitvoerbaar te horen verklaren bij voorraad, niettegenstaande elk verhaal, zonder borgstelling en met uitsluiting van het kantonnement
2. Bij conclusie neergelegd ter griffie op 6 februari 2015 vordert [redacted] samengevat:
- de hoofdelijk toelaatbaar maar ongegrond te verklaren,
 - bijgevolg, [redacted] te veroordelen tot de gerechtskosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding van 1.320,00 €.

3. DE RELEVANTE FEITEN

3.1

In navolging van een kredietovereenkomst van 9 juni 2009 werd op 18 augustus 2009 tussen het toenmalige [redacted] ([redacted]) en [redacted] ([redacted]) voor notaris Philippe Stockman een akte verleden met betrekking tot een kredietopening voor onbepaalde duur voor een bedrag van 600.000 € (stukken 3 en 4 [redacted])

In artikel 2 van het kredietcontract werd uitdrukkelijk bepaald dat het krediet bestemd was voor het financieren van de aankoop en het verbouwen van een handelspand.

De kredietnemers vestigden ten gunste van de bank hypotheek op het onroerend goed gelegen te Hooglede, Bruggesteeweg 157A, een bedrijfsgebouw met aanhorigheden, voor een bedrag van 100.000,00 €. Daarnaast werd een hypothecaire volmacht verleend.

De algemene kredietvoorwaarden werden door partijen ondertekend en aan de akte gehecht. (stuk 5 [redacted])

3.2

Op 5 maart 2010 sloten partijen een bijkomende kredietovereenkomst af, waarin bedongen werd dat de kredietopening met nummer C10-6507148-86 bepaald werd op 685.862,17 €. (stuk 6 [redacted])

De kredietovereenkomst voorzag uitdrukkelijk de toepassing van de Algemene Kredietvoorwaarden met versiedatum 1-3-2010. (cf. stuk 7 [redacted])

De kredietopening mocht opgenomen worden middels:

- het krediet van 18 augustus 2009 van 585.862,17 € (initieel 600.000 €) met nummer 866-0072841-44 ([redacted] Investeringskrediet). Op dit krediet zijn van de hierboven vermelde Algemene Kredietvoorwaarden uitsluitend de Algemene Bepalingen van toepassing,
- een [redacted] Investeringskrediet van 100.000,00 € met nummer 866.0083991-39. De kredietnemers zouden met dit bedrag verbouwwerken financieren.

Onder meer de volgende modaliteiten werden voorzien in de kredietovereenkomst:

- de kredietnemers moesten het krediet opnemen binnen een periode van 9 maanden, vanaf de ondertekening van het kredietcontract van 5 maart 2010.
- voor het niet-opgenomen bedrag gold een reserveringsprovisie van 0,10% per maand. De bank zal deze niet aanrekenen tijdens de eerste maand.
- de terugbetaling van het krediet begon 1 maand na de eerste opneming ervan en diende te gebeuren in 180 gelijke maandelijkse betalingen, inbegrepen de verschuldigde rente (15 jaar).
- er werd een vaste rente van 4,8%/jaar bedongen.
- de kredietverhoging werd enkel toegestaan en kon slechts worden opgenomen op voorwaarde dat de investeringsbewijzen overeenkomstig de voortgang van het investeringsproject zou worden overgemaakt aan de bank.

3.3

Op 16 april 2010 werd de hypothecaire akte verleden voor notaris Stockman voor de vestiging van de hypothecaire volmacht voor een bedrag van 100.000,00 € in hoofdsom en 10.000,00 € voor toebehoren. (stuk 1 [redacted])

Ook in deze hypothecaire akte werden de algemene kredietvoorwaarden versie 1 maart 2010 van de bank uitdrukkelijk toepasselijk verklaard.

3.4

Op zeker ogenblik wenste [redacted] over te gaan tot verkoop van het pand.

Bij brief van 24 mei 2013 deelde de bank aan [redacted] haar voorwaarden mee voor een eventuele vervoegde terugbetaling van het krediet. Zij wees erop dat indien de afrekening gepaard gaat met een handlichting, de notaris een definitieve afrekening en de voorwaarden tot vrijgave van de zekerheden zou moeten aanvragen. (stuk 7bis [redacted])

Bij brief van 13 juni 2013 aan de bank vroeg notaris Pierre De Maesschalck naar de voorwaarden waaronder de bank akkoord zou kunnen gaan met de doorhaling van de hypothecaire inschrijving. De notaris stuurde een kopie mee van de hypothecaire staat van het te verkopen onroerend goed. (stuk 8 [redacted])

De notaris deelde de bank mee dat hij de gelden opgevorderd ten titel van funding loss had geblokkeerd op zijn interne rekening.

Bij brief van 24 juni 2013 gaf de bank haar voorwaarden voor de volledige handlichting ter kennis aan notaris De Maesschalck (stuk 9 [redacted]):

"Wij bevestigen u ons akkoord met de volledige handlichting over de hypothecaire waarborg op het onroerend goed gelegen te Bruggesteenweg 157/A, Hooglede, gevestigd met akte datum 18/08/2009, mits:

- storting van 566.136,82 €, ter vroegtijdige terugbetaling in kapitaal van onze vordering uit hoofde van krediet met referte 866-0072841-44, de contractuele wederbeleggingsvergoeding, prorata interesten en eventuele achterstallen inbegrepen (zie afrekening als bijlage);
- storting van 101.446,93 €, ter vroegtijdige terugbetaling in kapitaal van onze vordering uit hoofde van krediet met referte 866-0083991-39, de contractuele wederbeleggingsvergoeding, prorata interesten en eventuele achterstallen inbegrepen (zie afrekening als bijlage);
- bijdrage vanwege cliënten in de administratieve kosten van deze verrichting, dit door eenmalige storting van 220 €.

In de bijlage bij dit schrijven werd een detail gevoegd van deze afrekening, met vermelding van het bedrag van de funding loss.

Op 12 juli 2013 richtte dhr. [REDACTED], zaakvoerder van [REDACTED], een brief aan de bank waarin hij bevestigde de intentie te hebben om de kredieten in één keer terug te betalen. (stuk 2 [REDACTED])

Evenwel meldde hij niet akkoord te zijn met de voorwaarden zoals opgenomen in de brief van de bank van 24 mei 2013.

Dhr. [REDACTED] verzocht de bank om een commerciële toegeving.

3.5

Op 21 augustus 2013 deelde de bank aan notaris De Maesschalck de volgende voorwaarden mee: (stuk 10 [REDACTED])

"Wij bevestigen u ons akkoord met de volledige handllchting over de hypothecaire waarborg op het onroerend goed gelegen te [REDACTED], [REDACTED], gevestigd met aktedatum 18/08/2009, mits:

- storting van 555.914,64 €, ter vroegtijdige terugbetaling in kapitaal van onze vordering uit hoofde van krediet met referte 866-0072841-44, de contractuele wederbeleggingsvergoeding, prorata interesten en eventuele achterstallen inbegrepen (zie afrekening als bijlage);
- storting van 99.476,66 €, ter vroegtijdige terugbetaling in kapitaal van onze vordering uit hoofde van krediet met referte 866-0083991-39, de contractuele wederbeleggingsvergoeding, prorata interesten en eventuele achterstallen inbegrepen (zie afrekening als bijlage);
- bijdrage vanwege cliënten in de administratieve kosten van deze verrichting, dit door eenmalige storting van 220 €.

{...}"

Op 5 september 2013 stuurde dhr. [REDACTED] van [REDACTED] een e-mail naar de bank waarin hij informeerde of de bank bereid zou zijn om te onderhandelen met betrekking tot het aangerekende

bedrag van de contractuele verbrekingsvergoeding of funding loss, aangezien hij zich niet kon vinden in het bedrag van de funding loss. (stuk 11 [REDACTED]).

Uiteindelijk besliste de bank dat er geen commerciële toegeving kon gebeuren van het bedrag van de funding loss en werd de afrekening van het dossier bezorgd aan [REDACTED]. (stuk 12 [REDACTED])

3.6

Bij brief van 31 januari 2014 meldde de raadsman van [REDACTED] zijn tussenkomst, en verzocht hij om dringende handlichting van de hypotheek, gelet op de terugbetaling van de hoofdsom en de blokkering van de betwiste funding loss. (stuk 4 [REDACTED], stuk 13 [REDACTED])

Hij verzocht tevens om terugbetaling van de mensualiteiten van de in september 2013 beëindigde en betaalde kredieten vanaf september 2013 op zijn derdenrekening.

Tenslotte betwiste hij de bedragen van 73.372,30 € en 14.652,06 € ten titel van funding loss, gezien dergelijke aanrekening woeker uitmaakt en strijdig is met de openbare orde.

De bank beantwoordde dit schrijven uitvoerig op 7 maart 2014 (stuk 14 [REDACTED])

Gezien partijen bij hun standpunt bleven (stukken 15 en 16 [REDACTED] en stuk 8 [REDACTED]) werd overgegaan tot dagvaarding.

4. DE BEOORDELING

4.1 Vooraf

Tijdens het beraad stelde de rechtbank vast dat [REDACTED] op 6 februari 2015 een stukkenbundel heeft neergelegd inhoudende 16 stukken. Ook de inventaris bij de synthesebesluiten maakt melding van 16 stukken.

De rechtbank stelt verder vast dat [REDACTED] op pagina 24 van haar synthesebesluiten ook verwijst naar een stuk 18, zijnde een onuitgegeven vonnis van 14 februari 2012 van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Daarenboven is er in een voetnoot op pagina 22 van de synthesebesluiten verwijzing naar een stuk 19. Dit stuk zou volgens de besluiten betrekking hebben op het arrest van het Grondwettelijk Hof van 7 augustus 2013.

De rechtbank merkt in de synthesebesluiten nergens een verwijzing op naar een stuk 17.

Een heropening van de debatten dringt zich naar het oordeel van de rechtbank niet op, gezien de onuitgegeven rechtspraak waarnaar [REDACTED] verwijst niet van doorslaggevend belang is bij de beoordeling en beslechting van dit geschil.

4.2. Kwalificatie van de overeenkomst(en) tussen partijen

4.2.1

De rechtbank dient vooreerst de contractuele relatie tussen partijen te kwalificeren.

Ongeacht de kwalificatie die de contractpartijen of één van hen aan hun overeenkomst geven/geeft, interpreteert en kwalificeert de rechtbank soeverein de overeenkomst die aan het oordeel van de rechtbank wordt voorgelegd.

Het als kredietovereenkomst benoemen van een contract -zoals hier het geval is- volstaat dan ook niet om aan te tonen dat de overeenkomst geen leningsovereenkomst zou zijn.

4.2.2

Krachtens de artikelen 1892, 1895 en 1905 BW wordt een geldlening omschreven als een verbruikslening, waarbij de ene partij gelden aan de andere partij afgeeft, onder verplichting voor deze om aan de eerstgenoemde evenzoveel geld terug te geven en waarbij het geoorloofd is interest te bedingen. Overhandiging van gelden is bijgevoeg kenmerkend: het contract van geldlening ontstaat aldus pas bij de overhandiging van gelden.

Een lening is derhalve een zakelijke en eenzijdige overeenkomst. Na de afgifte van het kapitaal (hetgeen de essentiële voorwaarde is opdat de lening tot stand kan komen), heeft enkel de kredietnemer verplichtingen te vervullen, namelijk het terugbetalen van het geleende kapitaal en de verschuldigde interesten op de afgesproken tijdstippen. Vandaar ook het eenzijdig karakter.

Een kredietopening daarentegen is een rechtsfiguur die ontstaan is in de bankpraktijk en gegrond is op een door wilsautonomie beheerste overeenkomst. Het is een kaderovereenkomst waarbinnen de meest verscheidene kredietvormen kunnen opgenomen worden. Kenmerkend voor een consensueel en wederkerig contract van kredietopening is dat aan de kredietnemer een persoonlijk recht wordt verleend, om op zijn verzoek gebruik te maken van de door de kredietovereenkomst toegekende kredietruimte.

Wanneer de 'krediet'overeenkomst de kredietnemer niet toelaat om naar eigen believen het geld op te nemen, maar daarentegen het overeengekomen bedrag door middel van één enkele onmiddellijke overschrijving wordt vereffend, dan moet de overeenkomst als een lening gekwalificeerd worden.

4.2.3

Uit de meegedeelde stukken blijkt dat [REDACTED] (kredietnemer) het bedrag van het krediet slechts moest opnemen binnen een periode van 9 maanden, vanaf de ondertekening van het contract op 5 maart 2010. Van een onmiddellijke overhandiging van het bedrag door de bank was derhalve geen sprake.

Verder voorzag de overeenkomst dat voor het (binnen een periode van 9 maanden) niet-opgenomen bedrag een reserveringsprovisie van 0,10% per maand gold. De bank zou deze niet aanrekenen tijdens de eerste maand.

De gelden kunnen, volgens de bepalingen van het contract, opgenomen worden naar keuze van de kredietnemer, en dus ook in stukken en op verschillende tijdstippen. Art. 20.4 van de algemene kredietvoorwaarden (versie 01-03-2010) vermeldt ook uitdrukkelijk dat de kredietnemers de mogelijkheid hebben om het investeringskrediet al dan niet op te nemen.

De vrijheid in hoofde van de kredietnemer om het krediet, of een gedeelte daarvan, op een door de kredietnemer vrij te bepalen tijdstip, op te nemen, is voor de rechtbank een doorslaggevend element om de overeenkomst tussen partijen niet te kwalificeren als een overeenkomst van lening maar als een kredietopening. Uit de bewoordingen van het contract blijkt dat de bank over geen enkel initiatiefrecht beschikte om het overeengekomen bedrag van het krediet ter beschikking te stellen van de kredietnemer. Het initiatiefrecht lag daarentegen bij [REDACTED]

Het door de kredietnemer terugbetaalde kapitaal kan bovendien, mits voldaan aan een aantal voorwaarden, opnieuw door hem worden opgenomen.

Het gegeven dat in de kredietovereenkomst bepaald is dat de terugbetaling van het krediet zou beginnen 1 maand na de eerste opnemings ervan en diende te gebeuren in 180 gelijke maandelijkse betalingen en dat er een vaste rente van 4,8%/jaar werd bedongen, doet daaraan geen afbreuk. De terugbetalingsverplichting ontstaat immers slechts vanaf het ogenblik dat de kredietnemer een eerste opnemings verricht.

De omstandigheid dat het krediet binnen een periode van 9 maanden dient opgenomen te worden teneinde de reserveringscommissie te vermijden, maakt van de overeenkomst ook nog geen leningsovereenkomst.

Immers, alle gevolgen van het consensuele karakter van de overeenkomst worden geëerbiedigd wanneer een reserveringscommissie voorzien is op het deel van het krediet dat niet werd opgenomen, en zulks tot aan de werkelijke opnemings. (zie ook Brussel (9de kamer), 27 september 2012, *Dr. banc. & fn.* 2014/1, p. 53-58)

De enige verplichting die de kredietnemer daarbij heeft, is dat voor het niet opgenomen bedrag binnen een periode van 9 maanden, een reserveringsprovisie van 0,10000 % per maand geldt, bedrag dat de bank echter niet zal aanrekenen tijdens de eerste maand.

Dit neemt niet weg dat de kredietnemer nog steeds de mogelijkheid heeft om het investeringskrediet niet of slechts gedeeltelijk op te nemen.

4.3 Toepasselijk recht

4.3.1

De vraag stelt zich aan welke wettelijke bepalingen de verhouding tussen partijen onderhevig is.

Uit het feitenrelaas blijkt dat [REDACTED] op gegeven ogenblik in 2013 -vrijwillig- het commerciële krediet bij [REDACTED] waarvan de looptijd 15 jaar bedroeg, vervroegd wenste terug te betalen, naar aanleiding van een geplande verkoop van het onroerend goed. (stuk 8 [REDACTED])

Daarbij is een dispuut ontstaan omtrent (de hoogte van) de door de bank geëiste funding loss-vergoeding.

4.3.2

Artikel 1907bis BW bepaalt dat bij gehele of gedeeltelijke terugbetaling van een lening op interest, in geen geval van de schuldenaar een wederbeleggingsvergoeding gevorderd kan worden, groter dan zes maanden interest.

Volgens de duidelijke bewoordingen van artikel 1907bis BW is voormelde bepaling van toepassing op de lening op interest.

De vraag stelt zich of dit artikel ook van toepassing is op commerciële kredieten, die worden toegekend binnen het kader van een kredietopening, zoals hier het geval is.

Gezien artikel 1907bis BW de contractsvrijheid van partijen beperkt, dient deze bepaling restrictief geïnterpreteerd te worden. Bijgevolg is voormeld artikel enkel van toepassing op de lening op interest en niet op de kredietopening, die als rechtsfiguur sui generis, niet kan herleid worden tot de figuur van de lening.

Ook het Grondwettelijk Hof heeft dit bevestigd in haar arrest van 7 augustus 2013, waarbij werd gesteld dat artikel 1907bis BW, zo geïnterpreteerd dat het alleen van toepassing is op de leningsovereenkomsten en niet op de overeenkomsten voor een kredietopening en in het bijzonder niet op de leningsovereenkomsten voor de opening van een niet-wederopneembaar krediet, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt. Het Grondwettelijk Hof overwoog daarbij dat het verantwoord is dat de beperking van artikel 1907bis BW niet werd uitgebreid tot de overeenkomsten voor een kredietopening, die traditioneel gebruikt worden in zakenrelaties, gelet op het door de wetgever nagestreefde doel, dat erin bestaat de onervaren kredietnemers te beschermen tegen professionele geldschieters. (zie: Grond. H., 119/2013, 7 augustus 2013, R.W. 2013-2014/22, p. 858-860)

Het Hof merkte daarbij op dat artikelen 10 en 11 van de Grondwet de wetgever niet beletten, gelet op de ruime beoordelingsmarge waarover hij in sociaaleconomische aangelegenheden beschikt, de bescherming tegen overdreven hoge wederbeleggingsvergoedingen uit te breiden tot de overeenkomsten voor een kredietopening; en dat in elk geval de kredietnemer de aansprakelijkheid van zijn geldschietter in het geding kan brengen wanneer deze laatste, in het raam van een kredietopening, een kennelijk overdreven wederbeleggingsvergoeding eist.

Artikel 1907bis BW is niet van toepassing op de contractuele verhouding tussen partijen.

4.3.3

Onder voorbehoud van andersluidende bedingen, kan bij bankkredieten geen der partijen a priori aanspraak maken op een vervroegde terugbetaling van het krediet. Immers, de looptijd van het krediet wordt geacht te zijn bedongen in het voordeel van beide partijen: de kredietnemer krijgt de tijd om het kredietbedrag terug te betalen, en de kredietgever kan ervan uitgaan dat het kredietbedrag gedurende de overeengekomen periode een bepaalde opbrengst zal genereren.

Artikel 1187 BW inzake de verbintenissen met tijdsbepaling, is van suppletieve aard, waardoor partijen een vervroegde terugbetaling en de modaliteiten ervan kunnen overeenkomen in de kredietovereenkomst.

In huldig geval is de vervroegde terugbetaling evenwel uitdrukkelijk uitgesloten in artikel 20.5 van de algemene kredietvoorwaarden bij de kredietovereenkomst, waarin voorzien is dat kredieten met een vaste (niet-herzienbare) rentevoet niet vrijwillig vervroegd terugbetaald kunnen worden. (stuk 5 en 7 [redacted], art. 20.5)

Gelet op dit terugbetaalverbod had [redacted] dan ook contractueel geen recht op een vervroegde terugbetaling van het krediet.

Niets staat er echter aan in de weg dat de kredietgever in een dergelijk geval toch zou toestaan dat vervroegd wordt terugbetaald, gelet op de wilsautonomie vastgelegd in artikel 1134 BW.

Immers, indien de kredietgever de vervroegde terugbetaling kan weigeren, kan hij deze nadien - tijdens de looptijd van het krediet - ook toestaan, onder de door hem gekozen voorwaarden, bijvoorbeeld onder de voorwaarde tot betaling van een funding loss-vergoeding.

Deze vergoeding wordt dan door de kredietgever gevraagd in ruil voor het recht dat aan de kredietnemer toegekend wordt om -in strijd met de overeenkomst tussen partijen- vervroegd een einde te maken aan de overeenkomst, en ter compensatie van het wegvallen van het voordeel van de termijn voor de kredietgever.

4.3.4

Volgens [redacted] heeft de rechtbank de mogelijkheid om overeenkomstig artikel 1231 § 1 BW ongeoorloofde schadebedingen te matigen wanneer de forfaitaire som de potentiële schade kennelijk overstijgt. De rechter zal het beding naar eigen inzichten matigen, rekening houdend met de werkelijke schade als minimumgrens en met de potentiële schade als maximumgrens. Conform artikel 1231 § 3 BW komt het de contractspartijen niet toe om het rechterlijk matigingsrecht weg te bedingen.

De rechtbank stelde reeds vast dat de funding loss-vergoeding die geëist wordt door de bank geen vergoeding vormt voor de schade die voortvloeit uit de niet-uitvoering van de overeenkomst door [redacted]. Van een wanprestatie in hoofde van [redacted] is geen sprake.

Partijen hebben gecommuniceerd omtrent de vraag van [redacted] tot voortijdige beëindiging van het contract en de bank heeft met deze beëindiging ingestemd onder welbepaalde voorwaarden. De vergoeding is derhalve geen schadevergoeding wegens wanprestatie maar een tegenprestatie voor het recht dat de bank verschaft aan [redacted] om vrijwillig vervroegd terug te betalen.

De bepalingen voorzien in de artikelen 1226 tot en met 1233 BW, van toepassing ingeval van wanprestatie, zijn in huldig geval niet toepasselijk.

4.3.5

Onterecht beroept [REDACTED] zich op de bepalingen van de wet van 21 december 2013 inzake de financiering voor kleine en middelgrote ondernemingen.

Deze wet trad gedeeltelijk in werking op 10 januari 2014 en is slechts van toepassing op kredietovereenkomsten gesloten vanaf die datum. Op de suggestie om bepaalde voorschriften, zoals deze met betrekking tot de wederbeleggingsvergoeding, reeds op lopende overeenkomsten toe te passen, werd niet ingegaan. (zie Verslag namens de Commissie voor het bedrijfsleven, Parl. St. Kamer 2013-14, nr. 3088/003, p.5)

De overeenkomsten tussen [REDACTED] en de bank werden gesloten op 9 juni 2009 en 5 maart 2010, zijnde vóór de inwerkingtreding van de wet van 21 december 2013.

4.3.6

[REDACTED] haalt aan dat de funding loss-vergoeding een vorm van 'woeker' zou zijn en derhalve strijdig met de openbare orde en nietig. Het zou volgens [REDACTED] niet kunnen dat er bij een vervroegde terugbetaling van de kredieten door de verkoop van het pand een schadeloosstelling van maar liefst 17,5 % aangerekend wordt. Op die manier zou de bank in kwestie meer belang hebben bij een vervroegde terugbetaling dan bij een verderzetting van het krediet.

[REDACTED] laat na de rechtsgrond inzake 'woeker' te preciseren (art. 494 SW? - art. 1907bis BW? - ...) en heeft het voornamelijk over een 'exorbitant' bedrag van de door de bank geëiste vergoeding.

Bovendien zou er aldus [REDACTED] 'geen correlatie zijn tussen de beweerde winstderving'. De bank zou niet aantonen dat de aangerekende funding loss-vergoeding overeenstemt met de door haar af te betalen Interbancaire kredieten.

Hoger stelde de rechtbank reeds vast dat de bank -in het geval waarin de kredietovereenkomst de vervroegde terugbetaling uitsluit- deze vervroegde terugbetaling ofwel mag weigeren ofwel aanvaarden onder de voorwaarden die de bank zelf bepaalt. De beperking uit art. 1907bis BW is niet van toepassing zodat de bank zelfs een vergoeding mag vragen die hoger lag dan het door haar effectief geleden nadeel.

De voorwaarden opgelegd door de bank zijn voor de kredietnemer 'te nemen of te laten' (onder voorbehoud van rechtsmisbruik, zie verder). Ofwel betaalde de kredietnemer de door de bank gevraagde funding loss, ofwel werd de kredietovereenkomst verdergezet en was er geen sprake van vervroegde terugbetaling.

[REDACTED] heeft weliswaar uitleg gevraagd omtrent de samenstelling van de vergoeding, maar deze uitleg werd door de bank verschaft. (berekening funding loss-vergoeding als bijlage bij stuk 12 [REDACTED])

De bank stelt dat het aanzienlijke bedrag van de funding loss-vergoeding werd bekomen doordat de voorziene einddatum van het krediet nog veraf was op het ogenblik van de vervroegde terugbetaling, alsook door de vaste rentevoet die voorzien was in het krediet.

De bank berekende de vergoeding echter geheel conform de modaliteiten van de in haar algemene voorwaarden voorziene berekening van de wederbeleggingsvergoeding in geval van vervroegde terugbetaling van kredieten met variabele rentevoet of in geval van gedwongen vervroegde terugbetalingen conform art. 7.3 van de kredietvoorwaarden. Er werd in deze voorwaarden ook uitdrukkelijk bepaald dat de wederbeleggingsvergoeding minimaal zes maanden rente zou bedragen. (art 20.5 algemene voorwaarden – stukken 5 en 7)

Deze voorwaarden werden uitdrukkelijk aanvaard door [redacted] bij ondertekening van het contract van kredietopening, waardoor zij derhalve instemde met de berekeningswijze van de vergoeding met inbegrip van de interbancaire interestvoet, die daarin expliciet voorzien is.

Gezien de berekeningswijze van de gederfde winst duidelijk in het contract werd opgenomen, dient de bank niet in concreto het bewijs te leveren van het door haar geleden nadeel.

Het komt de rechtbank niet voor dat [redacted] meer baat had bij de voortijdige terugbetaling door [redacted] dan bij de verdere uitvoering van de overeenkomst. De gevorderde vergoeding is niet dermate hoog dat zij neerkomt op een private straf door [redacted], waardoor zij strijdig zou zijn met de openbare orde.

4.3.7

[redacted] wijst erop dat de bank haar vooraf nooit gewezen heeft op de exorbitante funding loss-vergoeding die zij nadien zou aanrekenen, hoewel zij als professioneel de plicht heeft om voldoende informatie te verstrekken aan haar medecontractant en de schade te beperken.

De rechtbank stelt nochtans vast dat de bank reeds op 24 mei 2013 een schrijven richtte aan [redacted] met een informatieve afrekening van het dossier op 31 mei 2013. (stuk 7 bis)

Pas nadien, op 13 juni 2013, verzocht de notaris aan de bank onder welke voorwaarden zij kon akkoord gaan met de doorhaling van de hypotheek, waarna de bank reageerde per schrijven van 24 juni 2013. (stuk 9)

Op 21 augustus 2013 volgde nog een schrijven door de bank aan de notaris, en op 5 september 2013 werd op verzoek van [redacted] een detail van de berekening van de funding-loss vergoeding overgemaakt. (stukken 10 en 12)

Van zodra [redacted] aldus te kennen gaf aan de bank dat zij het krediet wenste te beëindigen, heeft de bank haar de nodige informatie omtrent de voorwaarden verschaft.

Aan de bank kan niet verweten worden dat zij vooraf, met name bij het aangaan van de kredietopening, geen voldoende informatie verschaft heeft omtrent de funding loss-vergoeding. Immers, de vervroegde terugbetaling werd in het contract tussen partijen uitdrukkelijk uitgesloten. Van de bank kan dan ook niet verwacht worden dat zij in dergelijk geval informatie geeft, of voorwaarden opneemt over een vervroegde terugbetaling, die in principe volgens het contract niet mogelijk is, maar waartoe zij bereid bleek tijdens de loop van het contract.

Een gebrek aan informatie in hoofde van de bank is niet bewezen.

4.3.8

beroept zich ondergeschikt op de theorie van het rechtsmisbruik.

Zij specificeert niet waaruit dit misbruik van recht in hoofde van de bank dan wel zou bestaan.

Het verbod op rechtsmisbruik, dat in contractuele relaties gebaseerd is op het beginsel van de uitvoering van de overeenkomsten te goeder trouw, laat de rechtbank in onderhavig geval toe om de uitoefeningswijze van het recht in hoofde van de kredietgever om een welbepaalde funding loss-vergoeding te eisen, te toetsen op haar redelijkheid, gelet op de concrete omstandigheden.

Pas wanneer de rechtbank vaststelt dat de kredietgever, die zich op haar recht beroept, handelt op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de normale uitoefening van dergelijke rechten door een redelijke en bedachtzame kredietgever in dezelfde omstandigheden, kan de rechtbank een sanctie opleggen voor die rechtsuitoefening.

De funding loss-vergoeding zou derhalve kunnen gematigd worden op basis van de figuur van rechtsmisbruik wanneer het uitoefenen van het recht op deze vergoeding gebeurt op een manier die geen enkele andere kredietgever zou doen of wanneer de funding loss-vergoeding gevorderd wordt op een manier die er alleen op gericht is om de kredietnemer te schaden.

Zoals hoger reeds vastgesteld heeft de bank naar het oordeel van de rechtbank, die slechts een marginaal toetsingsrecht heeft, geen kennelijk overdreven funding loss-vergoeding geëist die manifest het door de bank geleden nadeel zou te boven gaan en een punitief karakter zou hebben.

Integendeel, de bank heeft het bedrag van de vergoeding objectief berekend conform de formule inzake wederbeleggingsvergoedingen voorzien in de algemene kredietvoorwaarden, die door werden aanvaard.

Dat de bank uiteindelijk niet bereid bleek om een commerciële toegeving te doen naar kan nog geen rechtsmisbruik uitmaken in hoofde van de bank.

slaat niet in het bewijs dat de bank erop gericht was om de kredietnemer te schaden of dat zij gehandeld heeft op een wijze waarop geen enkele kredietnemer dit zou doen.

Ook het tijdstip waarop de kredietgever zich heeft beroepen op de funding loss-vergoeding maakt geen rechtsmisbruik uit. De bank kon haar aanspraken niet eerder kenbaar maken dan op het ogenblik dat te kennen gaf dat zij het pand wou verkopen. Vanaf dat ogenblik heeft de bank aan alle noodzakelijke informatie verschaft inzake de funding loss-vergoeding waarop zij aanspraak maakte.

5. DE BESLISSING

Op die gronden beslist de rechtbank op tegenspraak het volgende:

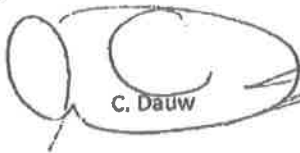
- De hoofdelzen zijn toelaatbaar, maar ongegrond.
- [REDACTED] wordt veroordeeld tot de kosten van het geding die in haar hoofde niet dienen te worden begroot als in het ongelijk gestelde partij, en in hoofde van [REDACTED] begroot op de rechtsplegingsvergoeding van 1.320,00 €.

Het vonnis werd uitgesproken door de tiende kamer Ingevolge het bijzonder reglement van 22 augustus 2014 van de rechtbank van koophandel Gent.

Dit vonnis is geweest door mevrouw Sarah Verhaeghe, rechter in de rechtbank, voorzitter, de heren Chris Dauw en Stefaan D'haeze, rechters in handelszaken, bijgestaan door mevrouw Cécile Colpé, griffier en in het openbaar uitgesproken op de zitting van donderdag 4 juni 2015.

C. Colpé

C. Dauw

S. D'haeze

S. Verhaeghe